

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ŠKOLNÍ DRUŽINA

Ředitelka školy: Mgr. Bc. Tereza Zajíčková, MPP

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2023

1 Charakteristika školní družiny

1.1 Stručná charakteristika školní družiny

Školní družina je školské zařízení výchovy mimo vyučování, jež je mezi ostatními zařízeními určenými pro volný čas dětí nejčtenější. Výchova je společenský proces, a tedy i výchovu ve školní družině je třeba chápat jako součást nutné společenské reprodukce, nikoli jako hlídání dětí - tj. pouhou sociální službu. Školní družina tvoří pro děti přechod mezi výukou ve třídách a pobytem doma.

Její činnost není pokračování školního vyučování, pedagogická práce v ní má svá specifika a je výrazně odlišná od běžné vzdělávací praxe. Pro děti zabezpečuje odpočinek, rekreaci, i zájmové činnosti. Je vymezena dobou bezprostředně po vyučování a odchodem dětí domů nebo za jinými mimoškolními aktivitami. Práce školní družiny je zcela samostatnou oblastí výchovně-vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

Naše školní družina má předpoklady k pravidelnému výchovnému ovlivňování volného času. Svou výchovně vzdělávací činností nabízí zájmovou náplň s rozvíjením a upevňováním odpočinkových, relaxačních, pracovních, estetických, pohybových dovedností, sebeobsluhy a hygienických návyků.

Provoz ŠD je ráno od 6,45 do 8,00 hodin a odpoledne od 11.30 do 16.00 hodin. Do ŠD jsou přihlášeni žáci 1. až 5. ročníku.

Školní družina má stabilně 2 oddělení, každé může mít ve stavu do 30 žáků. V případě většího počtu žáků navštěvujících ŠD se otvírá 3. oddělení. Každé oddělení využívá pro svou činnost samostatnou třídu. Část třídy slouží jako herna s kobercem a hracím koutem. Druhá část je vybavena stolkou a židličkami. Pro činnost ŠD je využívána přenosná IT (notebook, tablet, bee boty a jiné). Práci ve ŠD občas narušuje výuka ZUŠ a některých zájmových útvarů. Žáci se mohou podílet na náplni práce svými nápady a požadavky.

Školní družině chybí prostory pro činnosti konané venku, a to hlavně pro sportovní činnost (hřiště). Pro sportovní činnost se využívá dětské hřiště a fotbalové hřiště městyse. V prostorách školního dvora a školní zahrady mají žáci k dispozici relaxační prostory.

1.2 Vybavení školní družiny

Dvě oddělení školní družiny mají pro svoji činnost samostatné třídy v přízemí 2. vedlejší budovy. V případě otevření třetího oddělení, je umístěné v 1. patře 2. vedlejší budovy, kde dopoledne probíhá výuka třídy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona.

1.3 Personální podmínky

Všechny vychovatelky školní družiny jsou kvalifikované. Mají organizační schopnosti, umí navozovat a motivovat široké spektrum rekreačních a zájmových činností. Mají kladný vztah k dětem a umí vytvořit pro děti příznivé klima a přátelské ovzduší pro práci ve školní družině. Znalí bezpečnostní předpisy pro práci s dětmi. Všechny vychovatelky spolupracují s třídními učitelkami a zúčastňují a spolupořádají akce školy, vzdělávají se v různých tématech formou kurzů, seminářů a webinářů.

1.4 Spolupráce s jinými subjekty

Navštěvujeme pravidelně dopravní hřiště (DDC). Spolupracujeme s ČSOP RS Iris Prostějov a dalšími organizacemi.

1.5 Zajištění bezpečnosti a ochrana před sociálně patologickými jevy

Žáci navštěvující školní družinu jsou seznámeni s Vnitřním řádem školní družiny a zejména pravidly pro zajištění bezpečnosti při všech různých činnostech ŠD. Na dodržování pravidelně dohlíží všechny vychovatelky a asistentky, pokud v družině působí.

Důležitým prvkem ochrany je výchovně vzdělávací působení na žáky během činnosti školní družiny zaměřené na zdravý způsob života vychovatelkami ve školní družině. Jsou vysvětlována pozitiva zdravého životního stylu, je zdůrazňována ochrana osobnosti.

Důležitým prvkem prevence je i vytvoření příznivého klimatu mezi žáky navzájem při všech činnostech ve školní družině.

Ve všech prostorách, které využívá ŠD, platí zákaz kouření, požívání alkoholických nápojů a jiných návykových látek.

Všechny vychovatelky ve školní družině průběžně sledují podmínky a situaci ve školní družině i z hlediska výskytu sociálně-patologických jevů. Jsou uplatňovány formy a metody práce umožňující včasné zachycení ohrožených dětí.

2 Charakteristika vzdělávacího programu

2.1 Výchovně vzdělávací strategie

Vzdělávací program je reálný okruh konkrétních námětů pro dlouhodobou výchovnou práci, ze kterých vychovatelky vybírají činnosti pro svá oddělení. Nemá být svazující, ale má inspirovat k pestré a námětově bohaté činnosti družiny s možností změny. Časově se nemusí přesně vymezovat, s každou skupinou dětí je možné pracovat různě dlouho. Vycházíme se zájmů potřeb a přání dětí. Určitému tématu se nebudou stejně dlouho věnovat děti sedmileté a devítileté.

Při tvorbě programu jsme využily své dlouholeté zkušenosti a náměty, které se osvědčily. Vycházely jsme z požadavků na **pedagogiku volného času**

- požadavek pedagogického ovlivňování volného času (navozovat a motivovat činnost)
- požadavek dobrovolnosti (vzbudit zájem, aby dítě dobrovolně pracovalo)
- požadavek aktivity (zapojit děti do plánování, volit takové činnosti, aby mohly být přiměřeně úspěšné všechny děti)
- požadavek zajímavosti a zájmovosti (atraktivnost a pestrost činnosti)
- požadavek citlivosti a citovosti (práce má přinášet radost, uspokojení z výsledků pochvala)
- požadavek seberealizace (možnost uplatnit se, vytvářet si sociální kontakty)

Zájmové vzdělávání ve školní družině probíhá především vlastní činností dětí, získáváním vlastních zkušeností. Vše má být založeno na přímých zážitcích z činnosti, dětské zvědavosti, potřeby zaměstnávat se, bavit se a komunikovat. Chceme rozvíjet kompetence žáků, rozvíjet jejich osobnost a dávat jim dostatek námětů pro samostatné žádoucí naplňování.

2.1.1 Obecné cíle výchovy:

- Výchova ke zdravému životnímu stylu, výchova k odpovědnosti za sebe, za své zdraví (osobní hygiena, posilování tělesné zdatnosti, rozvíjení citové stránky, pěstování pracovních návyků a dovedností).
- Zvyšování sociálních kompetencí (pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů, pravdomluvnost, zodpovědnost).

- Výchova v odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování (překonávat náročné životní situace, nepodléhat jim, neboť i hrou se můžeme cvičit v překonávání krajních situací, vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy).
- Schopnost najít své místo ve skupině a ve společnosti (poznání sebe samého, posilování pozitivního myšlení).

2.1.2 Metody a formy práce

- rozhovory ve skupině
- vyprávění
- četba
- dramatizace
- vycházka, pozorování
- sportovní hry
- soutěže
- hádanky, kvízy, křížovky
- besedy
- výukové programy
- výstavky
- návštěvy kulturních zařízení
- dopravní hřiště
- sebeobslužné činnosti
- hodnocení, sebehodnocení

2.2 Výchovně vzdělávací oblast školní družiny – Člověk a jeho svět

Děti získávají nové poznatky a dovednosti z různých oblastí života. Vytváří základní představy o nejběžnějších skutečnostech a zákonitostech v přírodě, společnosti, o lidských činnostech, výtvorech a vztazích i o nejdůležitějších podmínkách života.

Formuje základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování, za plnění zadaných úkolů, za svěřené a společné předměty, rostliny nebo zvířata. Pěstuje u nich základy uvědomění si vlastní individuality, tak i potřebné sounáležitosti s lidmi, přírodou, věcmi a ději kolem nich.

Specifické cíle se zaměřují především na:

- osvojování schopnosti vnímat sledovat život kolem sebe a orientovat se v něm
- naučit se vyjádřit svůj názor přiměřené mezilidské komunikaci a respektovat názory druhých
- osvojení potřebných vědomostí o sobě, jiných lidech, zvířatech a rostlinách, o škole, rodině a životě v nejbližším okolí, o činnostech a výtvorech lidí, o vztazích mezi lidmi, vztazích člověka k přírodě a ke zdraví
- porozumět významu spolupráce, pomoci a odpovědnosti
- hledání a objevování nového pro ně přirozeného, ve všech činnostech spojených s poznáváním i ověřováním poznatého

2.3 Tematické okruhy výchovně vzdělávací oblasti školní družiny – Člověk a jeho svět

2.3.1 . Místo, kde žijeme

U nás doma

- vyprávíme si o životě naší rodiny (3, 4, 5)
- kreslíme, jak trávíme s rodiči volný čas (4, 5)

- ptáme se, kdo co v rodině dělá – kresba, koláž (3, 5)

Naš dům

- popisujeme domy, v nichž bydlíme (2, 3, 4)
- stavíme domy ze stavebnic, krabic a krabiček (2, 3, 5)

Naše škola

- zjišťujeme, kdo v naší škole pracuje
- zamýšlíme se nad tím, co je v naší škole hezké, co bychom změnili (1, 5)
- zdobíme školní družinu (1,5)
- předvádíme, co se děje ve škole o přestávkách – práce ve skupinách, scénky (3,5)

Cesta do školy

- ptáme se na bezpečnost cesty každého z nás (1,2,4)
- zajímáme se o dopravní značky, procházíme ulice, hledáme smysl přechodů pro chodce (1, 2, 3, 4, 5)
- soutěžíme ve znalosti dopravy – značky, kolo, hrajeme si a policii (1, 2, 3, 5)

Čím jezdíme

- hrajeme si na přepravu autobusem, vlakem – cestující dítě, dospělý
- revizor (1, 2, 5)
- výtvarně znázorňujeme různé dopravní prostředky (1, 3)

Obec, v níž žijeme

- vycházky, seznámení s budovami obce (1, 2, 5)
- malujeme místa, kde je nám dobře – hřiště, houpáčky, knihovna apod. (1, 3, 4)
- sestavujeme naši obec – společná výtvarná práce (1, 2)
- náčrt mapy, kam chodíme na vycházky (2, 5)
- stavíme vesnici, město ze stavebnice (2, 4, 5)
- seznamujeme se s posláním obecního úřadu, pošty, knihovny, lékárny, zdravotnického střediska, obchodu (1, 3, 5)

Jak žijeme

- kreslíme povolání, čím bychom chtěli být (1, 3)
- nakupujeme a prodáváme (2, 3, 4)
- hrajeme scénky, jak bychom se zachovali, kdybychom se ztratili a kdybychom našli ztracené dítě (1, 2, 3)
- hrajeme si a uklízíme hračky (2, 3)

Na poště

- posíláme dopisy, pohlednice, hrajeme si na doručovatele (1, 2)
- navrhujeme pohlednice, známky (2, 4, 5)

Knihy

- čteme dětské knihy, besedujeme o nejoblíbenější knize, povídáme si o ilustracích (3, 5)
- diskutujeme o hrdinech, malujeme je, vymýšlíme další osud hrdinovi (1, 3, 5)
- tvoříme, malujeme pohádkové postavy (1, 2, 5)
- pracujeme s encyklopediemi (1, 2, 3, 5)
- čteme z dětských časopisů (1, 2, 3)
- skřítcí, víly – vymyšlená pohádka, malujeme (1, 2, 3)
- besedy v knihovně (1, 3, 5)

Jsme zpěváky, básníky

- soutěžíme ve zpěvu – jednotlivci, skupiny (1, 3, 5)

- přednášíme básničky, říkanky, rozpočítadla (1, 3, 5)

Výlety do okolí

- kreslíme plánek nejbližšího okolí (2, 3, 5)
- vybereme si blízké místo, kam dojdeme (1, 2, 3)
- stavíme krajinu z písku, kamínků, větviček (2, 3, 5)

Jsem Čech

- cestujeme prstem po mapě, vyprávíme si o místech, kde jsme byli (1, 3, 5)
- kreslíme mapu ČR, světadílů (1, 5)
- soutěžíme, kdo zná více slov od určitých písmen – města, rostliny, věci, zvířata (1, 2, 3)

Masopust

- vyprávíme si, co jsou masopustní zvyky, proč se slaví (1, 3, 4)
- vyrábíme masopustní masky (1, 2, 5)

Vítáme jaro

- besedujeme o lidových tradicích a zvycích týkajících se jara, čteme úryvky z knih (1, 3, 5)
- vyrábíme velikonoční dárky, pozornosti (1, 2, 5)

Slet čarodějnic

- čteme o „Malé čarodějnici“, měníme se v čarodějnice (4, 5)
- malujeme čarodějnice (4, 5)

2.3.2 Lidé kolem nás

Rodina

- představujeme povolání našich rodičů – pantomima, kreslíme je (3, 4)
- povídáme si o prarodičích, zjišťujeme, kdy mají svátek, popř. narozeniny, zhotovujeme přáníčka (3, 4, 5)
- hrajeme rodinnou hru – příslušníci rodiny, např. teta, neteř, sestřenice, (3, 4, 5)

Den matek

- co pro mne znamená maminka, co doma dělá, předvádíme maminku, vyrobíme pro ni drobný dárek (1, 2, 3, 4)

Kamarádi

- vyjmenujeme kamarády, sestavíme žebříčky hodnot, hrajeme scénky (1, 2, 3)
- kreslíme portréty svoje a kamarádů (3, 4)
- při hře zjišťujeme, jak se známe po hlasu, hmatu (1, 3, 5)

Tolerance, pořádek

- hledáme věci, které můžeme pochválit a ocenit (2, 3, 4)
- kriticky hodnotíme naši třídu, hledáme společné řešení pro vylepšení (2, 5)
- přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, věnujeme se sebeobslužné činnosti (2, 5)

Nejsme všichni stejní

- uvědomujeme si, v čem a jak jsou znevýhodněni někteří lidé (psychicky i tělesně) (3, 5)
- zkoušíme role nevidomého, zavázané oči, navigace druhého, hádáme různé zvuky, poslepu určujeme předměty, zkoušíme dojít k cíli (2, 5)

Všude žijí lidé

- čteme pohádky z celého světa, ilustrujeme pohádkové příběhy (3, 5)
- povídáme si o jídle, určujeme exotické ovoce, typujeme, odkud k nám bylo přivezeno (1, 2)

Svátky a oslavy

- blahopřejeme si k narozeninám a k svátku, sledujeme jména v kalendáři (1, 4, 5)

Advent

- vnímáme atmosféru Vánoc, čteme si knížky o adventu, tradicích a zvycích (2, 3)
- vyrábíme a malujeme Mikuláše, anděly a čerty (3, 4)
- zpíváme koledy (5)
- vyrábíme vánoční ozdoby, dárky, přání, zdobíme stromeček (1, 4, 5)

Velikonoce

- čteme o národních a místních zvycích (1, 3)
- malujeme a zdobíme kraslice (1, 5)
- zdobíme třídu a okna (5)

Den dětí

- oslavujeme, tančíme, cvičíme s hudbou, povídáme si o významu (1, 2, 3)
- soutěžíme a závodíme (3, 4, 5)
- malujeme na chodník (5)
- první let – papírová vlašťovka – soutěž v létání (5)

Kouzelná slovíčka

- hrajeme scénky se slovíčky děkuji, prosím, omlouvám se, ... (1, 2, 3)
- učíme se zdravít, požádat, poděkovat, podat ruku, slušně se zeptat, ... (3, 4)
- hádej, hádej hadači – hádankové odpoledne (1, 3, 5)

Člověk mezi lidmi

- připravíme diskotéku, vybereme hudbu, tancujeme (1, 5)
- hodnotíme své chování (2, 3, 4)
- hrajeme scénky v divadle, v kině – vhodný oděv (1, 4, 5)
- posloucháme hudební ukázky (1, 3, 5)
- vystavujeme naše práce (4, 5)
- vhodné a nevhodné chování v dopravních prostředcích, na silnicích, jak se máme a nemáme chovat při cestě autobusem (1, 2, 3, 4, 5)
- při vycházkách zdokonalujeme chůzi po chodníku, ve dvojicích, na přechodech (1, 2, 3, 4, 5)

Mluvíme správně

- jazykolamy, dechová cvičení (1, 3, 5)
- vyprávíme si pohádky a příběhy ze života (3, 5)
- čteme z dětských knih, časopisů, čítanek (1, 3, 5)

Stolujeme

- dodržujeme základní hygienické návyky (2, 5)
- správné stolování při obědě (1, 3, 5)

2.3.3 Lidé a čas

Náš denní režim

- vyprávíme si o denním režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu (1, 2, 3, 5)
- kreslíme, co nás nejvíc baví, nad kresbami besedujeme (1, 5)

- besedujeme na téma, jak jsem strávil víkend (2, 5)

Kdy se nejlépe připravíme do školy

- seznamujeme se s křivkou výkonnosti člověka v průběhu dne (1, 2)
- využíváme hry, při nichž cvičíme paměť, pozornost, soustředěnost apod. (1, 3)
- využíváme IT pro získání informací, pracujeme s didaktickými hrami (1, 5)

Jak pomáhaly děti dříve a nyní

- povídáme si o tom (3, 5)

Malý pomocník

- besedujeme o domácnosti dříve a nyní – nábytek, spotřebiče, malujeme domácnost (1, 3, 5)
- navrhujeme nové pomocníky pro domácnost (4, 5)

Naše vesnice dříve a dnes

- na vycházce sledujeme rozdíly mezi novostavbami a starými domy (1, 3, 5)
- kreslíme ulice naší obce (5)
- zkusíme namalovat starý oprýskaný dům a pak totéž barevně (2, 5)
- pátráme, jak se žilo na hradech a zámcích, společně kreslíme, vystřihujeme, lepíme (1, 2, 3, 5)

2.3.4 Rozmanitost přírody

Jak se mění strom

- na vycházkách pozorujeme přírodu, kreslíme stromy v jednotlivých ročních obdobích – porovnáváme (5)
- využíváme listy pro koláže, otiskování (1, 5)
- při vycházkách upevňujeme pravidla chování v přírodě (3, 5)
- velká koláž z listů, postava, společná práce (1, 2, 3)

Pobyt na aleji, u potoka

- hledáme a učíme se poznávat hmyz (1, 2)
- pozorujeme a určujeme ptáky ((1, 2, 4)
- kreslíme ptáky v zimě a na jaře (1, 2, 5)
- sypeme ptákům v zimě zrní a pozorujeme je z oken ŠD (3, 5)

Naše květiny

- povídáme si o různých odrůdách květin a o jejich podmínkách k životu (3, 5)
- pečujeme o pokojové květiny (1, 2, 5)
- čteme o květinách, malujeme (2, 4, 5)

Zvířata

- napodobujeme zvířata po hlase, chování (2, 3, 4)
- soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků zvířat (puzzle) (2, 4, 5)
- besedujeme o právech každého živočicha, vyprávíme si o útulcích (2, 3, 5)
- vyprávíme si a kreslíme o domácích zvířatech (1, 5)
- získáváme informace o životě zvířat v ZOO, sestavujeme ZOO (1, 3, 5)
- na vycházkách hledáme stopy zvířat (1, 2, 3)
- žijeme se zvířaty – výtvarné práce na téma domácích mazlíčků (1, 2, 3)
- ptáci na stromě v jednotlivých ročních obdobích (5)

Roční období

- besedujeme o ročních obdobích, sledujeme změny (1, 2)
- zpíváme písničky z přírody (1, 3, 5)

- soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny (1, 3)
- pouštíme papírové draky (2, 5)
- při vycházkách pozorujeme práci na poli a na zahradách (1, 3)

Pranostiky

- vyhledáváme pranostiky, vyprávíme si o nich, porovnáváme je s aktuálním vývojem (1, 2, 3, 5)

Den Země

- zjišťujeme, co by se dalo v našem okolí zlepšit, sledujeme čistotu a úpravu okolí školy, pomáháme při úklidu školního dvora, zapojíme se do celoškolské akce (1, 2, 3, 4, 5)
- co do přírody nepatří, čím člověk přírodě škodí (1, 2, 4, 5)

2.3.5 Člověk a jeho zdraví

Já my

- na arch papíru obkresluje tělo, dokresluje (3, 4, 5)
- hledáme největšího, nejtěžšího, porovnáváme (1, 2, 3)

Nemoci

- povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, hrajeme scénky u lékaře (2, 3)

Úrazy

- rozdíl mezi úrazem a nemocí, učíme se ošetřit lehké zranění, uvědomujeme si nebezpečí (1, 2)

Péče o tělo

- tělovýchovné chvíle (5)
- hygienické návyky při péči o náš zevnějšek (2, 3)

Pobyt venku

- chodíme na vycházky, na hřiště (5)
- hrajeme si s míči, švihadly apod. (5)
- závodivé a sportovní hry (5)
- překonáváme přírodní překážky (5)
- pohybové hry, míčové hry – dodržujeme pravidla (5)
- zimní hry na sněhu (5)

Tělocvična

- hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti, orientace (5)
- nacvičujeme vybíjenou a kopanou (5)
- cvičíme na nářadí – lavička, žíněnka (5)

Atletika

- atletický trojboj – běh, hod, skok (5)
- překážková dráha (5)
- hrajeme si na rozhodčí, víme, co je „fair play“, pracujeme se stopkami (1, 2, 5)
- kreslíme sportovce, vystřihujeme, sestavujeme stadion (5)

2.4 Cíle výchovně-vzdělávací činnosti

Cíle školní družiny se naplňují ve všech výchovně vzdělávacích činnostech

- **Odpočinkové činnosti:** do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě, popř. ráno pro žáky, kteří brzy vstávají a dále dle potřeby kdykoliv během dne

(klidná zaměstnání, stolní a společenské hry dle výběru dětí, poslechová činnost /pohádky, písně/, práce s knihou a s časopisem, četba donesené literatury, individuální rozhovory s dětmi)

- **Rekreační činnosti:** slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky, hry a činnosti mohou být rušnější (sezónní hry v přírodě, pouštění draků, stavby ze sněhu,), dopravní výchova, tělovýchovné chvílky.
- **Pracovní činnosti:** rozvoj pracovních dovedností, poznávání netradičního materiálu konstrukční stavebnice
- **Estetické činnosti:** poznávání nových výtvarných technik a jejich použití v tematických úkolech, hudebně pohybové činnosti, výzdoba školní družiny
- **Přírodovědné činnosti:** změny v přírodě a jejich zákonitosti, příroda živá a neživá, postavení člověka v přírodě, ochrana životního prostředí
- **Sportovní činnosti:** závodní činnost, sportovní a pohybové hry v tělocvičně a venku rozvoj pohybové zdatnosti, otužování
- **Společenskovední:** pravidla společenského chování, významné dny a výročí, lidové zvyky a tradice
- **Společ. prospěšné:** úklid a pořádek v prostorách školní družiny a školy, čistota svého pracovního místa, ochrana společného majetku, sběr papíru
- **Příprava na vyučov.:** zábavné procvičování učiva, didaktické hry, vypracování domácích úkolů

2.5 Získávání a rozvoj klíčových kompetencí

Cíle školní družiny vedou k získávání kompetencí dítěte (vědomostí, schopností, dovedností...):

I. Kompetence k učení:

učí se s chutí, započatou práci dokončí, umí zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale i vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, získané vědomosti dává do souvislostí, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.

II. Kompetence k řešení problémů:

při řešení užívá logických postupů, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, započaté činnosti dokončuje. Samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení. Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje se zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

III. Komunikativní kompetence:

ovládá řeč, vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, komunikuje bez ostychu s vrstevníky a dospělými, dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky, komunikace je kultivovaná. Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje. Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem. Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

IV. Sociální a interpersonální kompetence:

samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

V. Kompetence občanské, činnostní a pracovní:

vyjadřují kvality občana demokratické společnosti, jedná se především o soubor hodnot a postojů, které jsou vlastní demokracii, a proto jimi má žák vybavit. Odborné kompetence se vztahují k výkonu pracovních činností. Tvoří je soubor vědomostí, dovedností, postojů a hodnot.

VI. Kompetence trávení volného času:

orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, umí vhodně relaxovat, rozvíjí nadání, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech, umí říci "ne" nevhodným nabídkám na využití volného času.

2.6 Společné postupy na úrovni školy, kterými chceme dosáhnout cílů základního vzdělávání a jejichž prostřednictvím utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence našich žáků

1. Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení

Naučit se učit a pociťovat potřebu učit se jako celoživotní nutnost, je jeden ze základních cílů, ke kterému základní vzdělávání směřuje a které chce naplnit i náš ŠVP.

Od prvopočátku vedeme žáky k orientaci v informacích (textu) schopnosti rozlišovat podstatné od nepodstatného. Postupně získávají schopnost vyhledávat informace z různých zdrojů – učebnic, encyklopedií, médií, internetu a následně tyto informace třídit, vyhodnocovat a srozumitelně a vhodně je prezentovat.

Vedeme je k vytváření si efektivních pracovních strategií, při nichž je nutno činnosti naplánovat a rozdělit do dílčích úseků se stanovenými časovými mezníky. Umožňujeme jim dosahovat stanoveného cíle individuální cestou, ale také prací na projektu ve skupině spolužáků, při které jedinec dokáže přijmout a splnit svou dílčí roli. K řešení problému je motivujeme zejména hledáním cesty, nikoli pouhým přijetím předaného poznatku, naučením se teorie. Pozitivně tento proces ovlivňujeme zejména možností volby podílu žáka při plnění úkolu a zejména pak možností využívání moderních vyučovacích prostředků. Dosažení dobrých výsledků rovněž podporují zajímavé formy práce, mezi něž patří různé typy soutěží, a to nejen v rámci třídy a školy.

Jako účinný faktor k získání žáka pro celoživotní učení nám slouží příklady úspěšných osobností zejména z nejbližšího okolí a aktuálního života společnosti. Veřejná prezentace výsledků práce žáků před spolužáky či širší veřejností a schopnost nést za výsledky své práce odpovědnost je tím nejlepším dokladem naplnění cíle o strategii učení a celoživotní motivaci.

Dosažením tohoto cíle žáci získají kompetence k učení, kompetence sociální, k řešení problému a kompetence komunikační, a to zejména ve skupinové práci a práci na projektech. A také kompetence občanské při uvědomění si významu své dílčí práce v kontextu celospolečenském.

2. Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Při dosahování tohoto cíle ve výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. Využíváme zejména matematiky a přírodovědných předmětů (fyzika, chemie, přírodopis), kde klademe důraz na zadávání a řešení problémových úkolů, jasné a srozumitelné vyvozování vztahů při výkladu při co největším zapojení a spolupráci žáků.

Ukazujeme žákům správné postupy práce, řešení zadaného problému více způsoby a vytváříme myšlenkové konstrukce. Vedeme je k tomu, aby svoje řešení uměli obhájit. Žáci se postupně zdokonalují při práci s informacemi. Vyhledávání ze všech zdrojů, jejich třídění, zpracování a využití. Důraz klademe na využívání moderních technologií (internetu apod.).

3. Vést žáky k všestranné a účinné a otevřené komunikaci

Úměrně k věkové kategorii vštěpujeme žákům zásady komunikace, a to v souvislosti s kulturou mluveného projevu a dalšími účinnými strategiemi, které výsledek komunikace ovlivňují. Důraz klademe na rozvoj slovní zásoby a užívání spisovné formy mateřského jazyka.

4. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Během vyučování využíváme mimo jiných metod a forem práce také skupinovou práci žáků. Usilujeme o to, aby se žáci seznámili s pravidly práce ve skupině a prokázali schopnost přijmout a střídát role ve skupinách. Snažíme se podněcovat žáky k práci ve skupině a pro skupinu.

Vedeme žáky ke společnému vyhledávání informací na internetu, v encyklopediích, mapách, atlasech a knihách. Při spolupráci žáky vedeme k pomoci úspěšnějších žáků slabším. Snažíme se oceňovat nejen výsledky nejlepších žáků, ale také ocenit dílčí úspěch slabších žáků, aby i oni pocítili radost z úspěchu.

Naplněním těchto cílů získávají žáci především kompetence sociální a personální. Při skupinové práci posilují dále kompetence komunikativní a občanské (povinnosti a práva členů skupiny). Při společném řešení problémových úloh a vyhledávání informací se výrazně posilují kompetence k řešení problémů a k učení.

5. Připravit žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti

Snažíme se, aby se žáci v kolektivech podíleli na stanovení pravidel chování (především začátek školního roku), která jsou v souladu se školním řádem.

Snažíme se o motivaci žáků příklady z běžného života, vedeme je ke schopnosti vyjádření vlastních názorů a při řešení jim dáváme případnou možnost volby.

Důraz klademe na motivaci pochvalou a umožnění radost z osobního úspěchu. Tím je povzbuzujeme ke zdravému sebevědomí. Zároveň se ale snažíme, aby žáci dokázali přiznat chybu a případně dokázali přijmout trest při porušení daných pravidel. Přitom by ale měli mít možnost vyjádřit se k němu. Při skupinové práci podporujeme směřování ke kolektivní odpovědnosti jak za úspěch, tak za neúspěch.

2.6.1 . Zájmová činnost

Součástí činnosti jsou také zájmové kroužky pro žáky I. stupně, pomocí kterých také chceme dosáhnout cílů základního vzdělávání a jejichž prostřednictvím utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence našich žáků. Kroužky vychází z našeho ŠVP a jsou zaměřeny zejména na sportovní, estetické a pracovní činnosti. Vedou je učitelé/y nebo externí vedoucí. Činnost probíhá v

prostorách školy a většinou v době činnosti školní družiny, kdy si vedoucí kroužků, učitelky nebo vychovatelky, přebírají děti ze školní družiny.

2.7 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná pozornost.

Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízí školní družina další doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

V práci s těmito dětmi se zaměřujeme na:

- zajištění potřebného materiálního vybavení
- vymezení formy integrace
- spolupráci s třídní učitelkou, se školním poradenským pracovištěm
- spolupráci s rodiči
- vybavenost speciálními didaktickými a kompenzačními pomůckami
- využití školního asistenty, asistenta pedagoga
- rozvoj nadaných a mimořádně nadaných dětí (vhodné zájmové vzdělávací aktivity, rozvoj tvořivosti)
- možnost a způsob zařazení účastníka do aktivit určených vyšším věkovým skupinám

Podmínky pro přijímání a průběhu školní družiny

Členem školní družiny se může stát každý zájemce z řad žáků I. stupně, který splňuje daná kritéria pro přijetí. Členem školní družiny může být **jen žák naší školy**. Každý zájemce (zákonný zástupce) o členství vyplní přihlášku a zaplatí poplatek na dané období, tj. na pololetí nebo na celý školní rok.

Od tohoto školního roku je měsíční poplatek 70,- Kč.

Žák školní družinu navštěvuje denně podle zákonným zástupcem schváleného harmonogramu. V tento čas je pro něj návštěva školní družiny povinná.

Mimo dohodnutou dobu může žák školní družinu opustit jen po domluvě s jeho zákonným zástupcem.

Způsob odchodu ze školní družiny je vymezen na přihlášce (zákonný zástupce nebo jiná určená osoba; starší žáci sami).

Pravidla pro činnosti a chování ve školní družině jsou daná **Vnitřním řádem školní družiny**. Nedodržení a porušení těchto pravidel může být důvodem k podmínečnému vyloučení na kratší či delší dobu podle míry přestupku. V případě **opakovaného porušování k úplnému vyloučení**.